

Nu laat Inholland zien hoe het moet

JAN WILLEM BRUINS is voorzitter van de Vereniging Medezeggenschapsraden Hogescholen.

HBO

Alle tekortkomingen waren zichtbaar bij Inholland. Nu gaat deze hogeschool voor in het herstel van de kwaliteit.

Tegenstanders van het ongekend harde ingrijpen van staatssecretaris Halbe Zijlstra in het hoger beroepsonderwijs beroepen zich er graag op dat het beruchte inspectierapport van vlak voor de zomer vooral Inholland betrof. Met de andere hogescholen zou op een enkel dubieus afstudeertraject na weinig aan de hand zijn. Dat verklaart misschien ook de lauwe reactie van de hbo-raad op de kwaliteitsproblematiek bij hogescholen.

De bestuurders lieten tot nu toe weinig van zich horen terwijl voor het herstel van vertrouwen in de onderwijskwaliteit juist een daadkrachtige bestuurlijke reactie nodig is. Maar 'wie geschoren wordt,

moet stil zitten', zullen vermoedelijk de meeste van hen hebben gedacht.

De noodzakelijke maatregelen om de onderwijskwaliteit in het hbo te verbeteren kwamen tot nu toe dan ook niet van de bestuurders maar van Halbe Zijlstra, die voor zijn plannen al brede steun kreeg in de Tweede Kamer. Intensievere studieprogramma's met meer contacttijd, landelijke toetsing van kernvakken, beter opgeleide docenten en een bonus voor hogescholen die zich kwalitatief durven te onderscheiden.

Inmiddels is duidelijk dat Inholland zeer grote schade lijdt als gevolg van de geconstateerde problemen en de publiciteit daarover. Maar liefst 30 procent minder instroom van studenten en zo'n 600 medewerkers (470 fte) moeten verdwijnen. Het is een hard gelag voor deze medewerkers dat zij de dupe worden van de misplaatste ambities van de vorige bestuurders.

Dat Inholland als enige hogeschool zo wordt getroffen, is extra wrang omdat de meeste problemen van Inholland in meerdere of mindere mate ook op de andere hogescholen voorkomen.

Maar een crisis kan louterend werken, en dat effect lijkt zich momenteel te af te tekenen bij Inholland. Door de ingrijpende reorganisatie zal grotendeels het niet-onderwijzend personeel afvloeien. Van de

Docent zocht plaats in de luwte als adviseur, kwaliteitszorg of coördinator

2.300 arbeidsplaatsen is de helft niet-onderwijzend personeel. 'Die verhouding is niet gezond', aldus bestuursvoorzitter Doekle Terpstra. Daarom sneuvelen er vooral arbeidsplaatsen bij de centrale staven.

De Vereniging Medezeggenschap Hogescholen (VMH) - waarbij alle grote hogescholen zijn aangesloten - deed onlangs onderzoek naar het aantal docenten op een hogeschool als percentage van het totale personeelsbestand. Daaruit bleek dat het personeelsprobleem van Inholland op vrijwel alle grote hogescholen speelt: gemiddeld hadden de onderzochte hogescholen 52 procent docenten in dienst.

Hoewel de VMH heeft besloten de namen van de hogescholen niet in de publiciteit te brengen, mag hier wel worden gezegd dat de score van

Pogingen om het hbo te verbeteren kwamen niet van de bestuurders maar van Zijlstra

Inholland geen afwijking vertoont van het gemiddelde. Deze schokkende cijfers leidden op geen enkele hogeschool tot een adequate bestuurlijke reactie. Daarop vormt Inholland nu de positieve uitzondering.

Het werkelijke probleem is echter nog groter. Want van die 52 procent docenten staat lang niet iedereen voor de klas. De laatste jaren heeft onder andere de VMH op meerdere hogescholen uitgerekend hoeveel procent van het budget daadwerkelijk naar de directe onderwijsuitvoering gaat. Dat blijkt steeds slechts zo'n 25 procent van het hogeschoolbudget te zijn. Deze berekeningen, die werden bevestigd door een hoogleraar accountancy van de universiteit van Tilburg, zijn door de HBO-raad en de bestuurders stelselmatig genegeerd of ontkend.

Gelukkig hebben de Tweede Kamer en de staatssecretaris deze problematiek wel erkend en is opdracht gegeven aan de Onderwijsinspectie om hogescholen voortaan openbaar te laten maken welk deel van hun budget ze aan het onderwijs besteden. Willen de maatregelen van de staatssecretaris echt succes hebben, dan zullen hogescholen fors meer docenten moeten inzetten en zullen die docenten ook goed moeten worden gefaciliteerd. Want als je slechts een kwart van je budget inzet voor de directe onderwijsverzorging door docenten, wordt ook duidelijk hoe hoog de werkdruk voor hen is. Begrijpelijk dat velen zich inmiddels steeds minder in het klaslokaal ophouden en een plaats in de luwte hebben gezocht. Als adviseur, kwaliteitszorgmedewerker, coördinator, functionaris, commissielid of mid-denmanager.

Ook hier lijkt Terpstra de eerste bestuurder die hardop durft te zeggen wat er moet gebeuren: 'We gaan weg van de façade. De baten van de hogeschool die naar de taken van docenten en de onderwijsuitvoering gaan, moeten omhoog. We verschuiven daarom van indirecte naar meer directe uitgaven voor de onderwijsprocessen.'

Als de andere hogescholen deze problematiek blijven ontkennen, zal Inholland straks het lichtend voorbeeld voor de anderen zijn.